

مهندسی مالی و مدیریت ریسک

مجموعه مدیریت مالی

مؤلفین:

اسماعیل شاه طهماسبی

منیره ابویی

آمادگی آزمون دکتری

www.ketab.ir

شاه‌طهماسبی، اسماعیل
 مهندسی مالی و مدیریت ریسک رشته مدیریت مالی / اسماعیل شاه‌طهماسبی، منیره ابویی
 مکتب ماهان: ۱۳۹۳
 ۱۲۸ ص: جدول، نمودار (آمادگی آزمون دکتری مجموعه مدیریت مالی)
ISBN: 978-600-6575- 77-3
 فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.
 فارسی - چاپ اول
 مهندسی مالی و مدیریت ریسک
 اسماعیل شاه‌طهماسبی - منیره ابویی
 ج - عنوان
 ده بندی کنگره:
 رده بندی دیویی
 کتابخانه ملی ایران
 ۱۳۹۲ م ۲۱۴۳ ش / LB ۲۳۵۳
 ۳۷۸/۱۶۶۴
 ۳۳۷۸۱۵۴

انتشارات مکتب ماهان

نام کتاب: مهندسی مالی و مدیریت ریسک
 مولفان: اسماعیل شاه‌طهماسبی، منیره ابویی
 مدیران مسئول هادی و مجید ستاری
 مسئول تولید: سمیه بیگی
 مدیر اجرایی: سید مهیار پویش
 ویراستار ادبی: جلیله فرهادی
 ناشر: مکتب ماهان
 نوبت و تاریخ چاپ: اول ۱۳۹۳
 تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه
 قیمت: ۲۰۰ ریال
 شابک: ISBN 978-600-6575- 77-3

انتشارات مکتب ماهان: تهران، خیابان قائم مقام فراهانی - نرسیده به عباس آباد - کوچه میرزا حسنی - پلاک ۵

تلفن: ۸۸۱۰۵۰۴۰

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به موسسه آموزش عالی آزاد ماهان می‌باشد. و هرگونه اقتباس و کپی برداری از این اثر بدون اخذ مجوز پیگرد قانونی دارد.

بنام خدا

ایمان داریم که هر تغییری و تحول بزرگی در مسیر زندگی بدون تحول معرفت و نگرش میسر نخواهد بود. پس بیایید با اندیشه توکل، تفکر، تلاش و تحمل در مساعی دنیای فکریمان برای نیل به آرامش و آسایش توانمان اولین گام را برداریم. چون همگی یقین داریم دانایی، توانایی می‌آورد.

شاد باشید و دلی را شاد کنید

برادران سیاری

بهار ۹۳

مقدمه مؤلفین

کتاب حاضر در راستای آمادگی داوطلبان آزمون دکتری دانشگاه سراسری و در رشته‌ی مالی و با در نظر گرفتن آخرین منابع و تغییرات در این تدوین شده است. در کل هدف نویسندگان، تالیف مجموعه‌ای مناسب برای این دسته از داوطلبان با توجه به سوالات و منابعی بوده است که تاکنون مورد استفاده قرار گرفته و همچنین منابعی که پیش‌بینی شده است در سال‌های آینده مورد نظر واقع شوند. کتاب حاضر در برگزیده ۵ فصل می‌باشد. ابتدا در فصل اول به معرفی و شناخت کلی از مهندسی مالی و ابزارهای مهندسی مالی داشتیم. در فصل دو به مباحث مرتبط با ریسک و معیارهای اندازه‌گیری آن پرداخته شد و فصل ۳ تا ۵ به ابزارهای مشتقه اختصاص داده شده است. در این مجموعه تلاش شده است تمامی مباحثی که در آزمون مطرح شده است، تحت پوشش قرار بگیرد. البته مباحث دیگری در زمینه مهندسی مالی و مدیریت ریسک مطرح می‌باشد که در این فرصت اندک مجال توجه به این مقوله‌ها نبوده است.

بهار ۹۳

اسماعیل شاه طهماسبی

منیره ابویی

www.ketab.ir

فصل اول - مهندسی مالی	۹
۱-۱. تعریف مهندسی مالی	۹
۲-۱. گسترش مهندسی مالی و علل آن	۱۰
۱-۲-۱. تغییرات قیمت	۱۰
۲-۲-۱. موضوعات مالیاتی	۱۰
۳-۲-۱. پیشرفتهای فنی	۱۰
۴-۲-۱. آرایه نظریه‌های جدید مالی	۱۱
۵-۲-۱. تغییر قوانین و افزایش رقابتها	۱۱
۶-۲-۱. فناوری اطلاعات، کاهش هزینه‌ها و شفافیت اطلاعات	۱۱
۷-۲-۱. ریسک ارزی	۱۱
۸-۲-۱. نیازهای بینگي	۱۲
۳-۱. حوزه فعالیت مهندسی مالی	۱۲
۱-۳-۱. نوآوری در ترقی بهادار	۱۲
۲-۳-۱. فرایندهای مبتکرانه مالی در مدیریت ریسک	۱۲
۳-۳-۱. راه‌حلهای مبتکرانه مالی شرکتها	۱۲
۴-۱. مفهوم نوآوری در مهندسی مالی	۱۳
۵-۱. مبانی علمی مهندسی مالی	۱۳
۱-۵-۱. داشتن درک صحیحی از نقش‌ها و تشابهات مالی	۱۳
۲-۵-۱. دانش ابزارهای مالی	۱۳
۳-۵-۱. دانش ریاضیات و آمار	۱۳
۴-۵-۱. مهارت‌های مدل‌سازی	۱۳
۵-۵-۱. دانش در خصوص قوانین محلی و بین‌المللی مرتبط با ابزارهای مالی	۱۳
۶-۵-۱. اصول پذیرفته شده حسابداری، حسابرسي و قوانین مالیاتی	۱۳
۷-۵-۱. فناوری اطلاعات	۱۴
۲-۶-۱. ابزارهای بدهی	۱۴
خلاصه فصل اول	۱۶
سوالات فصل اول	۱۷
کلید سوالات فصل اول	۱۹
فصل دوم - ریسک	۱۹
۱-۲. ماهیت ریسک	۲۰
۲-۲. ریسک دارایی‌های مالی مختلف و بازدهی آنها	۲۰
۳-۲. انواع ریسک	۲۰
۱-۳-۲. انواع ریسک‌های مالی	۲۱
۱-۱-۳-۲. ریسک نرخ ارز	۲۱
۲-۱-۳-۲. ریسک نرخ سود	۲۲
۳-۱-۳-۲. ریسک نکول	۲۲
۴-۲-۳-۲. ریسک نقدینگی	۲۲
۵-۲-۳-۲. تغییرات سطح عمومی قیمتها	۲۳
۶-۲-۳-۲. ریسک بازار (تغییرات قیمت دارایی‌های مالی)	۲۳
۷-۲-۳-۲. ریسک سرمایه‌گذاری مجدد	۲۳
۳-۳-۲. انواع ریسک‌های غیرمالی	۲۳
۱-۳-۳-۲. ریسک مدیریت	۲۳
۲-۳-۳-۲. ریسک سیاسی	۲۴
۳-۳-۳-۲. ریسک صنعت	۲۴
۴-۳-۳-۲. ریسک عملیاتی	۲۴
۵-۳-۳-۲. ریسک قوانین و مقررات	۲۴
۶-۳-۳-۲. ریسک نیروی انسانی	۲۵
۴-۲. اندازه‌گیری ریسک	۲۵
۱-۴-۲. انواع معیارهای نوسان	۲۵
۱-۱-۴-۲. دامنه تغییرات	۲۵
۱-۴-۲. متوسط قدرمطلق انحرافات	۲۶
۳-۱-۴-۲. متوسط مجذور انحرافات (واریانس)	۲۶
۴-۱-۴-۲. انحراف معیار	۲۶
۲-۴-۲. معیارهای حساسیت	۲۶
۱-۲-۴-۲. دیرش (دوباره بازیافت سرمایه)	۲۶
۲-۲-۴-۲. تحجب	۲۹
۳-۴-۴-۲. ضریب حساسیت (بتا)، ریسک نسبی	۳۰
۳-۴-۲. ریسک نامطلوب	۳۱
۱-۳-۴-۲. روش محاسبه‌ی ریسک نامطلوب	۳۱
۲-۴-۲. نظریه فرامردن سرمایه‌گذاری و ریسک نامطلوب	۳۲
۳-۴-۲. معیارهای ریسک نامطلوب	۳۴
۴-۴-۲. روشهای محاسبه‌ی ارزش در معرض ریسک	۳۶
۱-۴-۴-۲. روش پارامتریک (واریانس - کوواریانس)	۳۶
۴-۴-۲. روش همبستگی تاریخی	۳۷
۴-۴-۲. روش نمونه‌ی کارلو	۳۷
۵-۲. مدیریت ریسک	۳۸
۱-۵-۲. ابزارهای و روشهای مدیریت ریسک	۳۹
۲-۵-۲. مدیریت ریسک نوآوری آنها	۳۹
۳-۵-۲. مدیریت ریسک به بخش‌های مختلف از استراتژی سازمان	۳۹
۴-۵-۲. عناصر اصلی در مدیریت ریسک	۳۹
خلاصه فصل ۲	۴۰
سوالات فصل ۲	۴۱
کلید سوالات فصل دوم	۴۳
فصل سوم - قرارداد آتی و پیمان آتی	۴۵
۱-۳. قرارداد آتی	۴۵
۱-۱-۳. برخی تعاریف و شرایط در قرارداد آتی	۴۵
۲-۱-۳. قرارداد آتی نرخ ارز	۴۷
۳-۱-۳. قرارداد آتی نرخ سود	۴۸

۸۹	۹-۴. تعادل اختیار خرید و فروش	۵۱	۶-۱-۲. رابطه نرخ نقد و نرخ آتی و ساختار زمانی نرخ سود
۸۹	۱۰-۴. روش‌های قیمت‌گذاری قراردادهای اختیار معامله	۵۵	۷-۱-۲. مشکلات قراردادی در بازار قراردادی آتی
۸۹	۱۰-۴-۱. روش درخت دوجمله‌ای	۵۶	۷-۱-۲-۱. حجم قرارداد و تاریخ سررسید
۹۲	۱۰-۴-۲. روش بلوک - شولز	۵۶	۷-۱-۲-۲. ریسک نکول
۹۲	۱۰-۴-۳. فروضات روش بلک - شولز	۵۶	۷-۱-۲-۳. نقدینگی
۹۲	۱۰-۴-۴. فرمول قیمت‌گذاری بلک - شولز	۵۶	۲-۳. پیمان آتی
۹۳	۱۰-۴-۵. مشکلات روش قیمت‌گذاری بلک - شولز	۵۸	۲-۳-۱. مفاهیم پیمان آتی
۹۴	۱۱-۴. طرفهای یک قرارداد اختیار معامله	۵۹	۲-۳-۲. کاربردهای پیمان آتی
۹۴	۱۱-۴-۱. خرید قرارداد اختیار خرید	۶۱	۲-۳-۳. انواع پیمان آتی
۹۵	۱۱-۴-۲. خرید قرارداد اختیار فروش	۶۱	۲-۳-۳-۱. پیمان آتی نرخ ارز
۹۵	۱۱-۴-۳. فروش قرارداد اختیار خرید	۶۱	۲-۳-۳-۲. پیمان آتی نرخ سود
۹۶	۱۱-۴-۴. فروش قرارداد اختیار فروش	۶۲	۲-۳-۳-۳. پیمان آتی بخش سهام
۹۷	۱۲-۴. ضرایب حساسیت (یونانی‌ها)	۶۲	۲-۳-۴. پیمان آتی بخش پیمان آتی
۹۷	۱۲-۴-۱. دلتا (Delta)	۶۲	۲-۳-۴-۱. پیمان استاندارد
۹۷	۱۲-۴-۲. گاما (Gamma)	۶۳	۲-۳-۴-۲. کنترل ریسک
۹۷	۱۲-۴-۳. وگا (Vega)	۶۳	۲-۳-۴-۳. نقدینگی
۹۷	۱۲-۴-۴. تتا (Theta)	۶۳	۲-۳-۴-۴. وجود بازار ثانویه
۹۷	۱۲-۴-۵. رو (Rho)	۶۳	۳-۳. مقایسه قرارداد آتی و پیمان آتی
۹۸	۱۳-۴. انواع بازارهای اختیار معامله	۶۴	۴-۳. قیمت قرارداد / پیمان آتی
۹۸	۱۳-۴-۱. اختیار معامله کالا	۶۵	۵-۴. ارزش قرارداد / پیمان آتی
۹۸	۱۳-۴-۲. اختیار معامله سهام	۶۶	خلاصه فصل سوم
۹۸	۱۳-۴-۳. اختیار معامله ارزهای خارجی	۶۶	سوالات فصل سوم
۹۸	۱۳-۴-۴. اختیار معامله شاخص‌ها	۶۶	کلید سئوالات فصل سوم
۹۸	۱۳-۴-۵. اختیار معامله قراردادهای آتی	۶۶	فصل چهارم - اوراق اختیار معامله
۱۰۰	خلاصه فصل چهارم	۷۱	۲-۴. انواع اختیار معامله
۱۰۱	سوالات فصل چهارم	۷۱	۱-۲-۴. اختیار خرید
۱۰۳	کلید سئوالات فصل چهارم	۷۳	۲-۲-۴. اختیار فروش
۱۰۵	فصل پنجم - قرارداد تاخت	۷۴	۳-۴. انواع اختیار معامله از نظر ساختاری
۱۰۵	۱-۵. تعاریف	۷۴	۱-۳-۴. اختیار معامله در تاریخ سررسید (اروپایی)
۱۰۵	۲-۵. ساز و کار و کار و کار و کار	۷۴	اختیار معامله اروپایی به دو دسته تقسیم می‌شود:
۱۰۷	۳-۵. بازارهای تاخت	۷۴	۲-۳-۴. اختیار معامله در طول دوره تاریخ سررسید (امریکایی)
۱۰۷	۴-۵. انواع قرارداد تاخت	۷۶	۳-۴. مکانیزم بازار اختیار معامله
۱۰۷	۱-۴-۵. تاخت نرخ سود	۷۸	۵-۴. رابطه بین اختیار معامله و پیمان آتی
۱۰۹	۱-۴-۵-۱. تاخت نرخ سود استاندارد	۸۰	۶-۴. استراتژی‌های اختیار معامله
۱۰۹	۱-۴-۵-۲. تاخت نرخ سود غیراستاندارد	۸۰	۱-۶-۴. استراتژی استرادل یا ترکیب اختیارهای دو طرفه یکسان
۱۱۱	۲-۴-۵. تاخت نرخ ارز	۸۱	۲-۶-۴. استراتژی استرانگل (ترکیب خاص اختیارهای دو طرفه)
۱۱۲	۳-۴-۵. تاخت کالا	۸۳	۷-۴. کاربردهای اختیار معامله
۱۱۳	۴-۴-۵. تاخت مالکیت	۸۳	۱-۷-۴. عمل براساس اطلاعات خاص
۱۱۴	۵-۴-۵. تاخت اعتباری	۸۴	۲-۷-۴. پوشش ریسک
۱۱۵	۶-۵. کاربردهای قرارداد تاخت	۸۴	۸-۴. قیمت‌گذاری اختیار معامله
۱۱۵	۱-۶-۵. مدیریت ریسک	۸۴	۱-۸-۴. ارزش ذاتی
۱۱۵	۲-۶-۵. استفاده از قرارداد تاخت برای کاهش هزینه‌ی بدهی‌ها	۸۶	۲-۸-۴. عوامل موثر بر قیمت اختیار معامله

۱۱۶.....	۵-۶-۳. استفاده از تاخت برای گریز از محدودیت‌های قوانین
۱۱۶.....	۵-۷-۱- قیمت‌گذاری قرارداد تاخت
۱۱۷.....	۵-۷-۲. محاسبه‌ی نرخ قرارداد تاخت
۱۱۷.....	۵-۷-۳- قیمت‌گذاری قرارداد تاخت
۱۱۹.....	خلاصه فصل پنجم
۱۲۰.....	سوالات فصل پنجم
۱۲۱.....	کلید سوالات فصل پنجم
۱۲۲.....	سوالات آزمون دکتری مالی سال ۹۲
۱۲۳.....	پایخ تشریحی سوالات آزمون دکتری مالی ۹۲
۱۲۸.....	منابع